

NRO 14011 Strömstads kust och innerskärgård - Strömstad, Tanums kommuner

Område av riksintresse för naturvård **Områdesnummer:** NRO 14011 **Områdesnamn:** Strömstads kust och innerskärgård **Kommun:** Strömstad, Tanum **Kartblad:** 9A NO, 9A SO **rea:** 12915 ha, varav 7062 ha land och 5853 ha vatten **Naturgeografisk region:** 18 Bohusläns kustskogsregion **Kust/havsregion:** I - Skagerrak **Regionindelning för sjöar och vattendrag:** - Agrara **kulturlandskapsregioner:** 7, Bohuslänska kustbygden **Landskapsform:** Sprickdalslandskap **Riksvärde:** **Landskapstyp** **Naturtyp** **Vegetationstyp** **Arter** **Geologi** Skärgårdslandskap Havslandskap Marina våtmarkskomplex Tallskog, strand, kusthav, öar/skär/ holmar Flora Fauna Bergarter Glacial skulptur, Randmorän Klapperfält, Odlingslandskap Naturbetesmark Flora Fauna

Värdeomdöme: *Geologi:* Framträdande glacialsulptur inklusive plastiska former. Glacialsulpturen och p-formernas beroende av granitens strukturer (sprickor, bankningsplan) framgår tydligt. Israndbildningen vid Kragenäs är en kvartärgeologisk nyckellokal för förståelsen av isavsmältningen i norra Bohuslän. Referensområde för rombporfyr. *Odlingslandskap:* Representativ naturbetesmark på Lindholmen i kustbygd med öppen utmark. Art- och individrika växtsamhällen med arter som backnejlika, bockrot, brudbröd och darrgräs. Floran med sin mångfald och förekomst av rariteter gör området växtgeografiskt intressant. Värdefulla ekhagar finns vid Kragenäs där bl. a. läderbaggen *Osmoderma eremita* noterats. *Marin fågelfauna:* På Råssö, vid Orrevikskilen och vid Galtöleran finns marina våtmarkskomplex med intressant flora och fauna. Dessa miljöer är bl. a. viktiga som häcknings- rast- och övervintringslokaler för vadare och sjöfågel. Dessutom finns i skärgården andra värdefulla fågelmiljöer. Som exempel kan holmarna väster om Öddö nämnas där bl. a. häckande labb förekommer. *26 Skog:* Värdefulla lövskogspartier finns dessutom på N. Öddö. Förekomsten av en spontan produktiv kusttallskog är av stort genetiskt värde. *Marin miljö:* Strömstads kust och innerskärgård består av en mängd öar med mellanliggande grunda vattenområden. Området innehåller rika uppväxtplatser för fisk och skaldjur, med grunda lerslätter (t.ex. Älgöleran och Galtöleran), ålgräsängar (*Zostera marina*) och områden med *Ruppia spiralis*. Många smala sund begränsar vattenomsättningen, vilket gör området känsligt för övergödning och ingrepp. Sunden är också biologiskt intressanta, t.ex. Klinken, det strömopolade sundet mellan Rundö och Styrsholmen, som har en mycket rik hårbottensfauna med bl.a. många arter av svampdjur. Området skiljer sig markant från skärgården söderut (tex. NO 5) genom att öarna är skogsbeväxtade, att vattenomsättningen är mer begränsad, och att miljön är mer påverkad av lokala sötvattensutflöden. **Huvudkriterier:** A, C, D, E **Stödskriterier:** Storlek, Mångformighet, Kontinuitet, Nyckelområde, Säregenhet, Representativitet, Funktion – betydelse för flora och fauna. **Förutsättningar för bevarande:** En god vattenkvalitet upprätthålls med avseende på eutrofierande ämnen. En god vattengenomströmning upprätthålls genom de trånga sunden i innerskärgården. Strändernas opåverkade karaktär bibehålls. Den unika kusttallskogen bevaras genom skydd och genom hänsyn i brukandet. Värdefulla kulturmarker hålls i hävd. Reproduktionsområden för fisk samt områden av betydelse för häckande och flyttande sjöfåglar och vadare skyddas mot fysiska ingrepp och störningar. Områdets värden kan påverkas negativt av: – exploatering av stränder för bebyggelse m.m. – utsläpp från industriella processer och tätorter – närsaltsbelastning från omgivande jordbruk och vattendrag – påslag av olja – anläggning av hamnar, bryggor eller pirar; bojförstövning – täkt av sten, grus, sand, skalgrus – sjöfart (höghastighetsfartyg, olyckor) – muddring, sprängning – utfyllnad, dumpning, avfallsdeponering – vindkraftverk, kraftledningar, kommunikationsmaster – framdragningsrör eller ledning i vattnet eller på botten – fiskodling – nedlagd jordbruksdrift – förändring av miljöstödens inriktning – friluftsliv/turism – orenade avloppsutsläpp – bebyggelseexploatering – väganläggningar, broar, hamnanläggningar **Säkerställande och internationell status:** Området inrymmer ett flertal naturreservat (Nord Långö, Saltö, Rossö-Kockholmen, Nöddökilen, Älgöleran, Orrevikskilen, Kragenäs – Galtöleran samt Klätts betesmarker). Större delen av stränderna och vattenområdet omfattas av strandskydd intill 300 meter.

Området berörs av Natura-2000 områden (fågeldirektivet samt art- och habitatdirektivet). 27

Områdets huvuddrag: Landskapet präglas av skogklädd skärgård, mer eller mindre slutna vatten och trånga sund samt branta klippstränder omväxlande med låga saltängar där dalgångar mynnar vid havet. I exponerade lägen mot väster blir vegetationen vindformad och får på många ställen karaktär av en knotig och lågvuxen hållmarkstallskog. På öarna finns en rik variation av naturtyper från kalk-torrängar, strandängar, frodig fuktängsvegetation och lummiga lövskogspartier till karg och vindpinad hållmarksvegetation. Ögruppen bjuder på en mycket omväxlande berggrund med stora geologiska värden. Bland annat genomkorsas öarna av två olika rombporfyrgångar som saknar motstycke i landet. De grunda vattnen, lerorna, i området utgör en viktig miljö för fågelliv och fiskreproduktion. Tidvattenströmmarna skapar goda närings- och syreförhållanden med hög biologisk produktion som följd. Undervattensängar med arter som ålgräs och skruvning bekläder stora bottenytor och i denna miljö har utvecklats ett variationsoch individrikt djurliv, vilket bidrar till goda näringsförhållanden för sjöfågel och vadare. De grunda vattnen hyser även rika förekomster av ostron och blåmusslor, den sistnämnda arten är föremål för odling. Det marina ekosystemet uppvisar en mycket stor komplexitet med årstidsvariationer och migrationer mellan områdets olika delar. Forskning och undervisning i områdets biologi sker i stor utsträckning genom Tjärnö marinbiologiska station. Kusttallen dominerar i vegetationsbilden särskilt på morän, sand och hållmarker. Fina bestånd noteras framför allt från Saltö, Råssö och Kockholmen. Två av nordeuropas tre lokaler för bohuslind finns på Norra Öddö, som också hyser ett stort idegransbestånd. Området uppvisar tydliga floristiska särdrag jämfört med bohuskusten i övrigt. En rad s.k kontinentala kärlväxter har i Bohuslän en tydligt nordlig utbredning och är mer eller mindre rikligt företrädda här. Tjärnöarkipelagen erbjuder stora värden för friluftslivet. På de stora öarna finns vidsträckta strövmöjligheter i mångskiftande miljöer. Badmöjligheterna är otaliga och särskilt attraktiva är de mycket fina sandstränderna på t ex Råssö, Saltö, Styrso och Norra Öddö.

Referenser: Afzelius L, 1978: Tjärnöarkipelagen. Del III Marin fauna. Länsstyrelsens naturinventeringar 1978:6. Andersson H, 1964: Rapporter om flora och fauna Andersson L & Arvidsson L. 1978: Tjärnöarkipelagen. Del II Vegetation. Länsstyrelsens naturinventeringar 1978:5 Bengtson, O. 1997: Förslag till skötselplan för naturreservatet Kragenäs – Galtöleran. Länsstyrelsen. Stencil. Bonde L, 1975: Delrapport om fågellivet på Kosteröarna och i Tjärnö-arkipelagen. Länsstyrelsens natur-inventeringar 1977 (omtryck) Gimdal, R. 1997: Ädellövskogar i Strömstads kommun. Länsstyrelsen, rapport 1997:12. Grudemo J, 1991: Ängar och hagar i Strömstads kommun. Länsstyrelsen 1991:1. Göteborg. Hansson H G, 1975: Kosterrännan och de grundare havsområdena inom Strömstads kommun. En sammanställning av de marina värdena. Länsstyrelsens naturinventeringar 1976:12. Hartelius R, 1976: Naturreservatet Nord Långö - floristisk inventering samt skötselsynpunkter. Stencil. Länsstyrelsen. Härkönen, T. 1981: Bottenfaunan i området Råssö-Sannäsfjorden. – Naturinventering för Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus Län Ivarsson G, 1980: Inventering av fågelfaunan inom Tjärnöarkipelagen. Länsstyrelsens naturinventeringar 1980:7. Johansson B T, 1982: Deglaciationen av norr Bohuslän och södra Dalsland. Geologiska institutionen, Göteborgs universitet, A 38. Johansson, O, Blomqvist D & Pehrsson, O. 1997: Värdefulla rast- och övervintringsområden för sjöfåglar på Västkusten. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. 28 Rapport 1997:4. Lagenfelt, I., Höglind, K. (1983): Fiske och grundområden - en inventering av kustnära vatten i Strömstads kommun. – Rapport till Fiskenämden, Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus Län. Ljungner E, 1927: Spaltentektonik und Morphologi der schwe-dischen Skagerakküste. Bull Geol Uppsala. Länsstyrelsen 1979: Natur i Göteborgs och Bohus län. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus Län (1984a): Metodstudier Kustvatten Hav. Del 1. Planeringsunderlag Strömstad Kommun. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus Län (1984b): Metodstudier Kustvatten Hav. Del 2. Kommunöversikt Strömstad Kommun Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus Län (1984c): Metodstudier Kustvatten Hav. Del 3. Områdesplanering och detaljplanering för Nycklebyområdet,

Strömstads kommun. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, 1995: Bevarandeprogram för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövården. Länsstyrelsen 1995:21. Göteborg. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohuslän 1997. Våtmarksinventering i Göteborgs och Bohuslän län. Naturvårdsverket 1994, Myrskyddsplan för Sverige. Naturvårdsverket, 1996: Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Stockholm. Nilsson, P. (1997): Biologiska värden i Kosterfjorden: en sammanställning och analys av nuvarande kunskap. – Rapport till Naturvårdsverket Nr 4749. Olsson L, 1977: Galtö, Kragenäs, Resö, Bissen och Store Snart. En naturvårdsinventering. Olssons G, 1976: Sannäs-fjorden och omgivande landområde - en naturinventering. Pehrsson O, 1969: Inventering av rast- och övervintringsplatser för vadare och sjöfågel i Göteborgs och Bohus län. Länsstyrelsen. Samuelsson, L.: 1971. The relationship between Permian dikes and dolerite and rhomb porphyry along the Swedish Skagerakk Coast. SGU C 663. Statens naturvårdsverk, 1980: Marina reservat. Utredning om skyddsvärda områden längs Sveriges kust. SNV 1297. Strömstads kommun 1977: Kommunomfattande markdispositionsplan Strömstads kommun, 1976: Kommunplanering. Strömstads kommun, 1977: Fysisk riksplanering. Åtgärdsredovisning. Strömstads kommun, 1977: Markdispositionsplan för kustzonen. Sundevall S-E, 1977: Tjärnöarkipelagen. Del I Geologi. Länsstyrelsens naturinventeringar 1977:9. Tanums kommun 1979: Generalplan Tanums kommun, 1977: Markdispositionsplan för kustzonen. Tanums kommun, 1979: Generalplan. Åhlund M, 1980: Förändringar i häckfågelfaunan på ett antal fredade och ej fredade öar i Bohuslän mellan 1966 och 1979. Naturinventeringar i Göteborgs och Bohus län 1980:6. Länsstyrelsen. Åhlund, M. 1996: Kustfågelfaunan i Göteborgs och Bohus län – beståndsutveckling och effekter av fågelskyddsområden. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Rapport 1996:9.